

KONKRETE buildingSMART MÅL FOR FREMTIDEN

HVORDAN SKAL BYGGENÆRINGEN BLI BÆREKRAFTIG? – GARDERMOEN – 10. NOV. 2011

HVORDAN SKAL BYGGENÆRINGEN BLI BÆREKRAFTIG?

Definisjon av bærekraft

Byggenæringens bidrag på samfunnsnivå

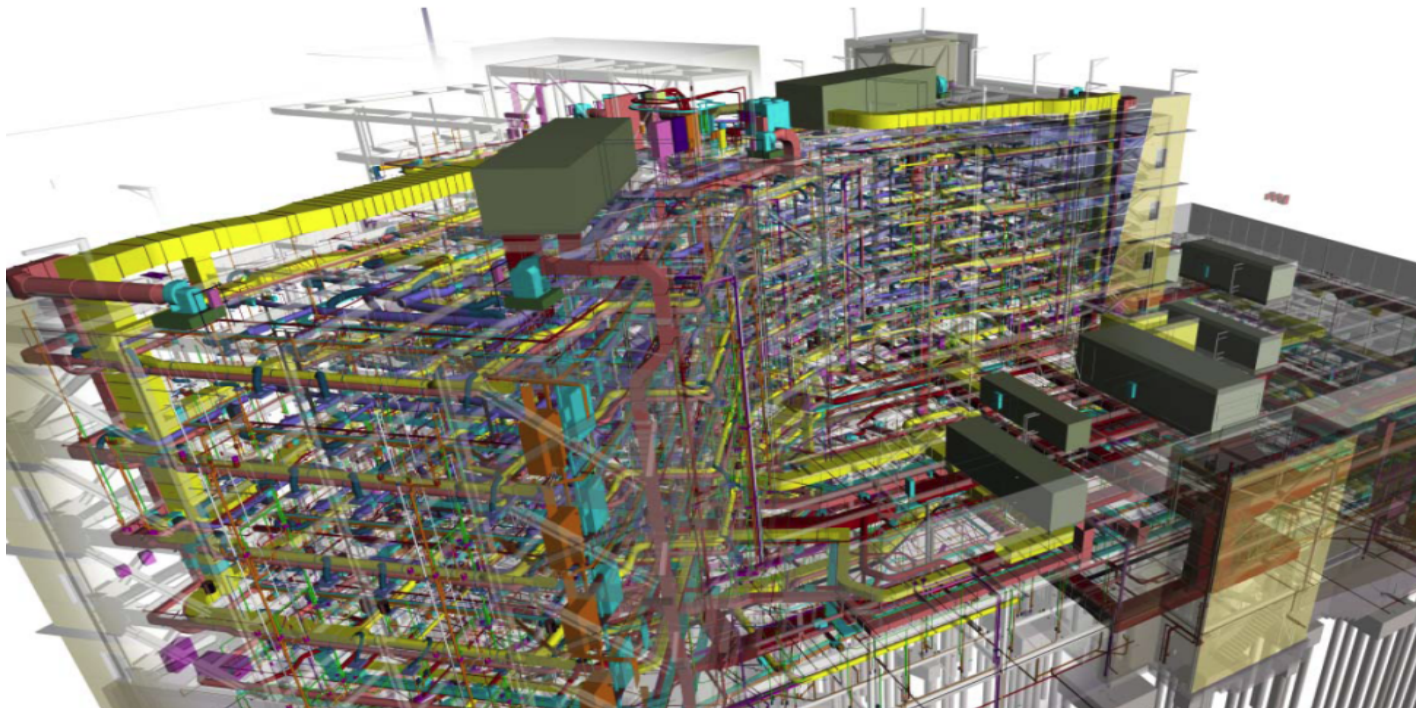
OECD prosjekt analyse modell

Konkretisering av mål

Eksempler på bidrag til bærekraftig utvikling på ulike nivå

KONKRETE buildingSMART MÅL FOR FREMTIDEN

HVORDAN SKAL BYGGENÆRINGEN BLI BÆREKRAFTIG? – GARDERMOEN – 10. NOV. 2011

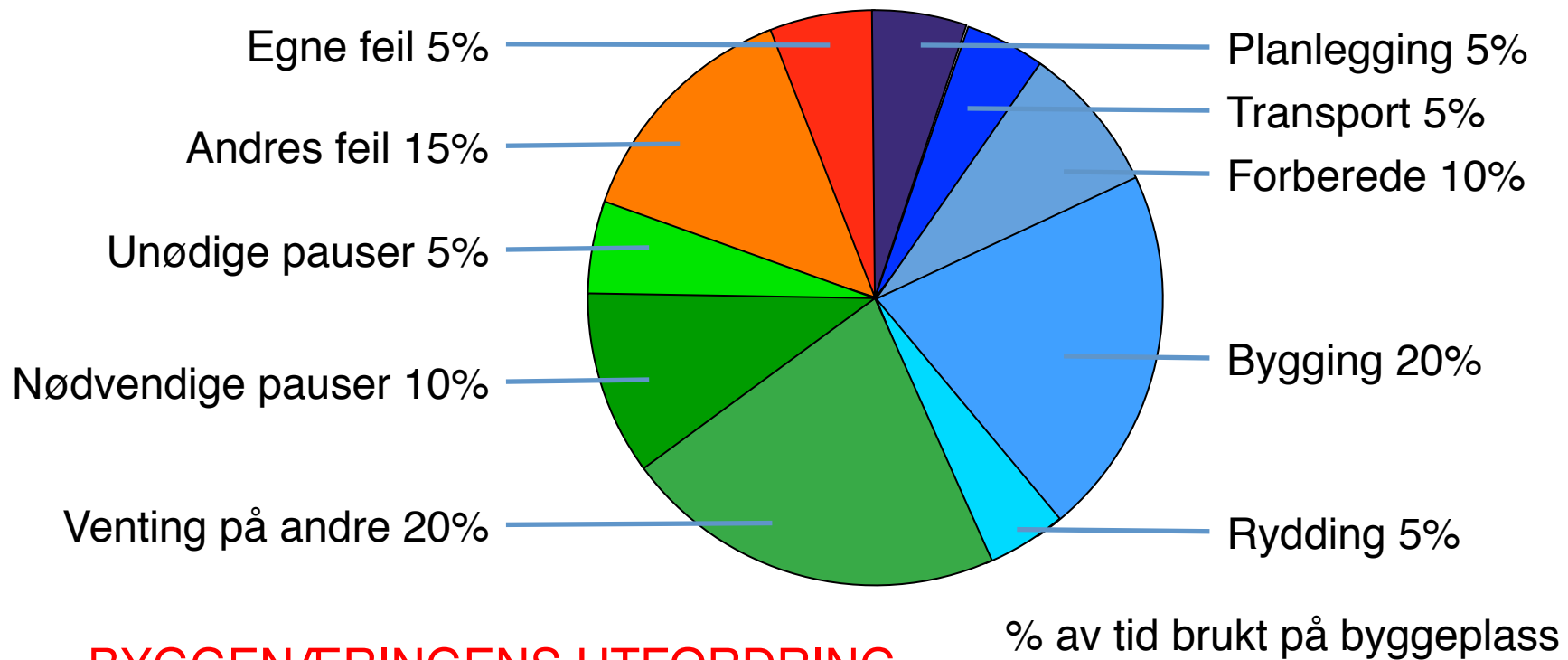

BYGGENÆRINGENS UTFORDRING

Prosjekter krever håndtering av stor mengde kompleks informasjon
Feil skyldes at grensesnitt mellom aktørene er mangelfullt koordinert

KONKRETE buildingSMART MÅL FOR FREMTIDEN

HVORDAN SKAL BYGGENÆRINGEN BLI BÆREKRAFTIG? – GARDERMOEN – 10. NOV. 2011

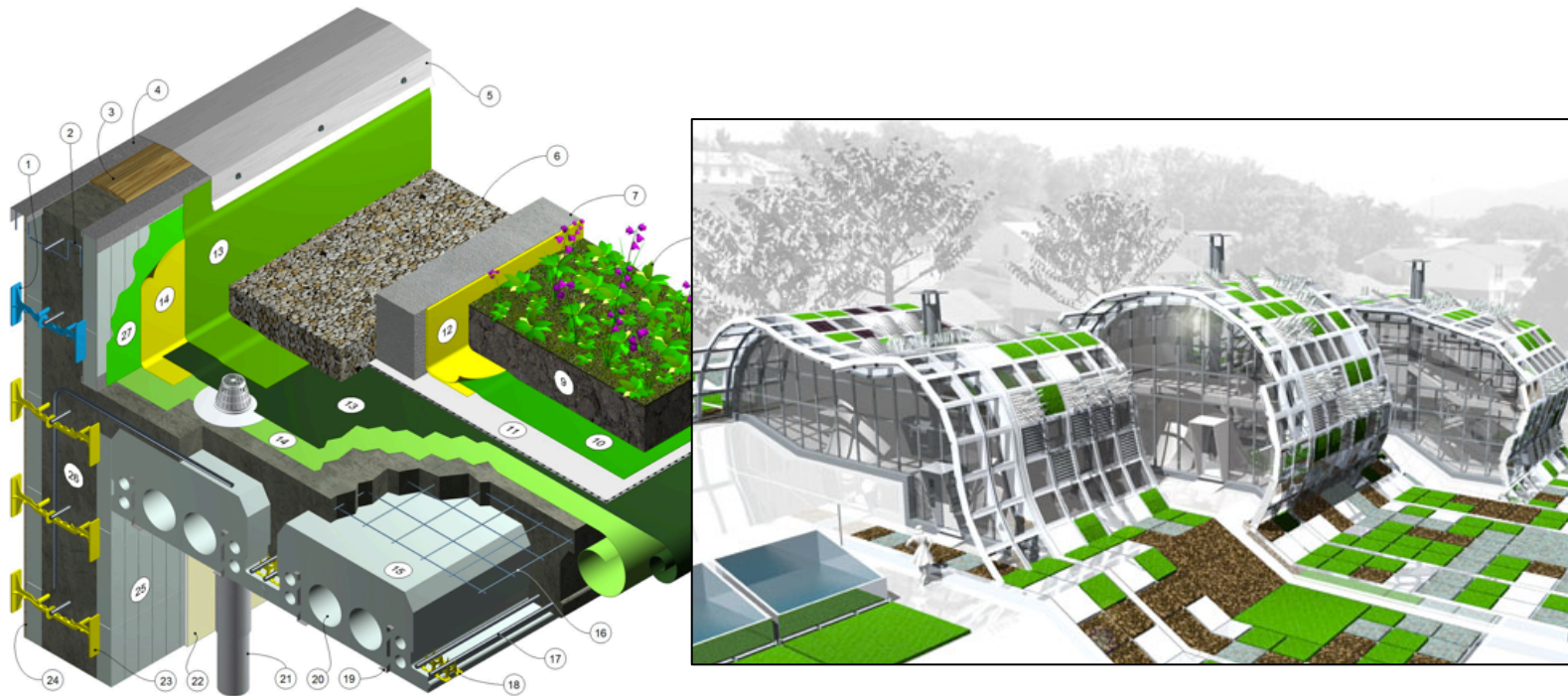

BYGGENÆRINGENS UTFORDRING

Byggenæringen er fragmentert
Det lages mange dyre feil

KONKRETE buildingSMART MÅL FOR FREMTIDEN

HVORDAN SKAL BYGGENÆRINGEN BLI BÆREKRAFTIG? – GARDERMOEN – 10. NOV. 2011

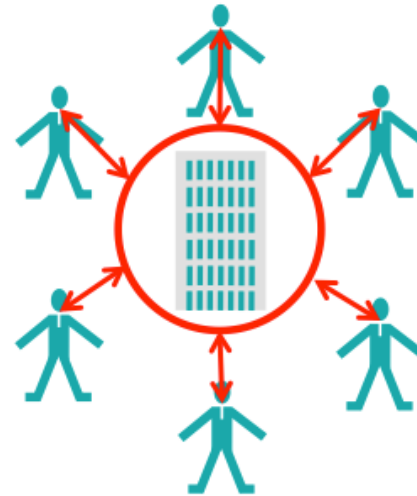
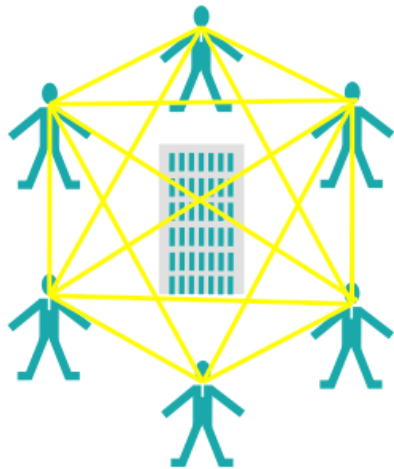

BYGGENÆRINGENS UTFORDRING

Ambisiøse politiske mål for neste tiår, fokus på energi og miljø
Byggenæringen sliter med rekruttering

KONKRETE buildingSMART MÅL FOR FREMTIDEN

HVORDAN SKAL BYGGENÆRINGEN BLI BÆREKRAFTIG? – GARDERMOEN – 10. NOV. 2011

buildingSMART LØSNINGEN

Bli i stand til å kommunisere kompleks bygnings informasjon, kontrollert.

BIM = Bygging Informasjons Modell

åpenBIM = BIM på åpne formater (IFC, XML ...)

KONKRETE buildingSMART MÅL FOR FREMTIDEN

HVORDAN SKAL BYGGENÆRINGEN BLI BÆREKRAFTIG? – GARDERMOEN – 10. NOV. 2011

BÆREKRAFT I BUILDINGSMART NORGE

STRATEGIPLAN 2010 – 2011

Vedtatt av styret 29. januar 2010

Visjon

Bærekraftig bygd miljø

Formål

Bidra til bærekraftig bygd miljø gjennom SMARTERE deling av informasjon og kommunikasjon mellom alle aktører i bygg, anlegg og eiendomssektoren.

KONKRETE buildingSMART MÅL FOR FREMTIDEN

HVORDAN SKAL BYGGENÆRINGEN BLI BÆREKRAFTIG? – GARDERMOEN – 10. NOV. 2011

DEFINISJON AV BÆREKRAFT

”**Bærekraftig utvikling** er en samfunnsutvikling som imøtekommer dagens konsumbehov uten å forringe mulighetene for kommende generasjoner til å få dekket sine.”

Bærekraftig utvikling begrepet stammer fra FN rapport fra 1980: ”World Conservation Strategy Living Resource Conservation for Sustainable Development”. Oversatt til norsk i 1987 i rapporten ”*Vår felles framtid*”.

KONKRETE buildingSMART MÅL FOR FREMTIDEN

HVORDAN SKAL BYGGENÆRINGEN BLI BÆREKRAFTIG? – GARDERMOEN – 10. NOV. 2011

DEFINISJON AV BÆREKRAFT

Omsatte penger tilsvarer omsetning av ressurser som igjen tilsvarer bruk av energi.

$$\text{Energi} = \text{Ressurser} = \text{Penger}$$

Internasjonalt nivå: Miljø og sikring av fremtidens ressurser

Nasjonalt nivå: Ressurseffektivisering og avfalls reduksjon

Lokalt nivå: Lønnsomhet og redusere spill

KONKRETE buildingSMART MÅL FOR FREMTIDEN

HVORDAN SKAL BYGGENÆRINGEN BLI BÆREKRAFTIG? – GARDERMOEN – 10. NOV. 2011

DEFINISJON AV BÆREKRAFT

Bygge og eiendomsnæringen omsetter hver åttende krone i Norge

Estimert gjennomsnittlig 30% spill i tradisjonelle prosesser.

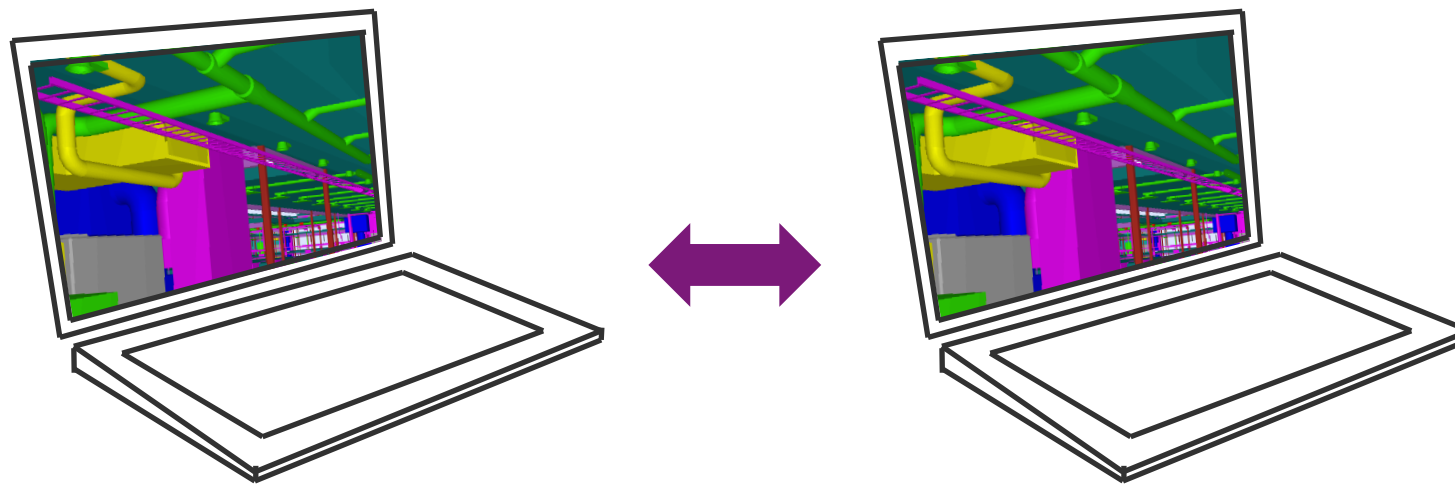
Ressurseffektiviseringer og økonomiske besparelser har stor samfunnsmessig betydning.

KONKRETE buildingSMART MÅL FOR FREMTIDEN

HVORDAN SKAL BYGGENÆRINGEN BLI BÆREKRAFTIG? – GARDERMOEN – 10. NOV. 2011

ÅPNE FORMATER

buildingSMART Data modell (IFC = Industry Foundation Classes)

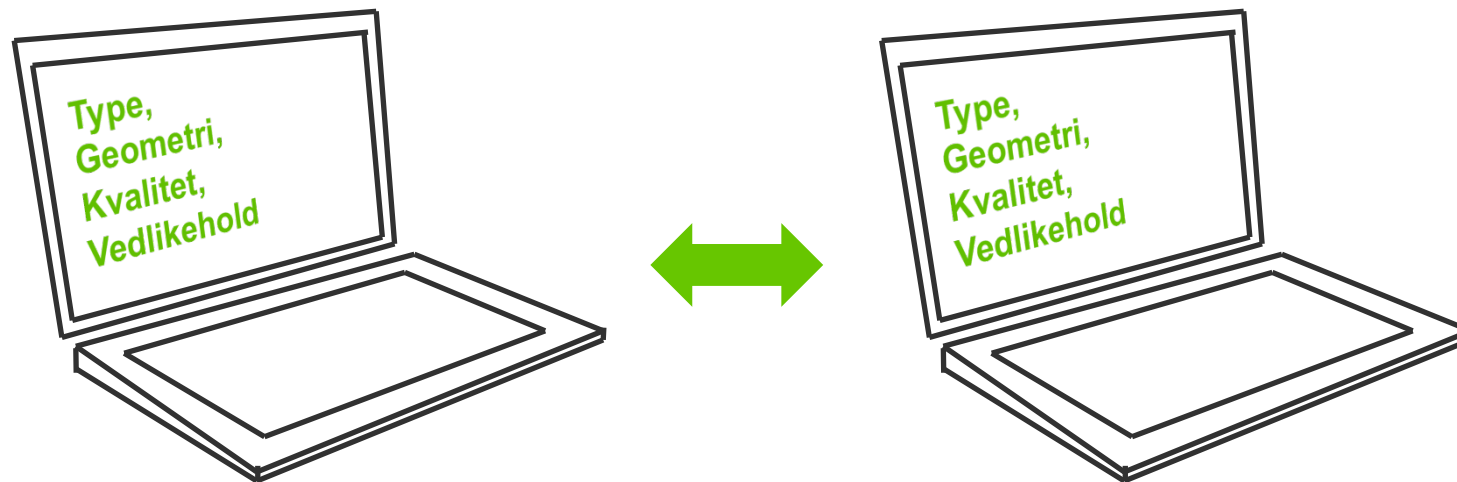

KONKRETE buildingSMART MÅL FOR FREMTIDEN

HVORDAN SKAL BYGGENÆRINGEN BLI BÆREKRAFTIG? – GARDERMOEN – 10. NOV. 2011

STANDARDISERT TERMINOLOGI

buildingSMART Dataordbok (IFD = Intl. Framework for Dictionaries)

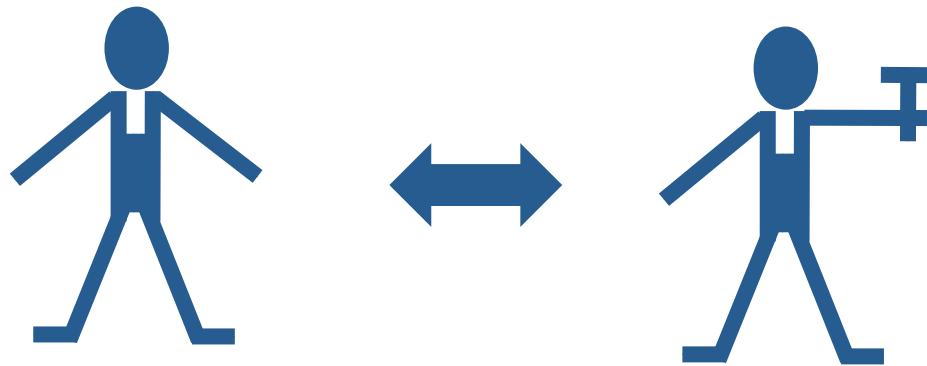

KONKRETE buildingSMART MÅL FOR FREMTIDEN

HVORDAN SKAL BYGGENÆRINGEN BLI BÆREKRAFTIG? – GARDERMOEN – 10. NOV. 2011

DEFINERE PROSESSER

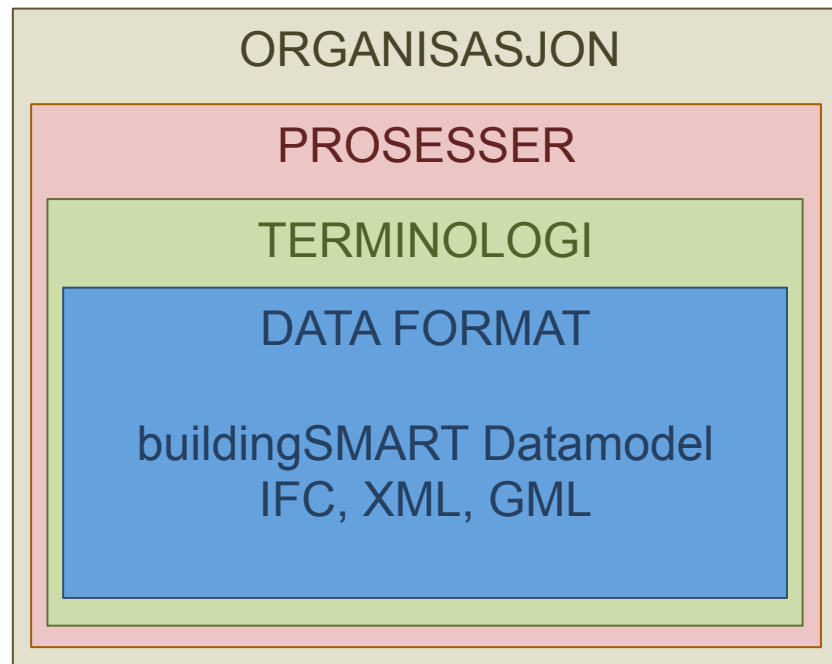
buildingSMART Proses (IDM = Information Delivery Manual)

KONKRETE buildingSMART MÅL FOR FREMTIDEN

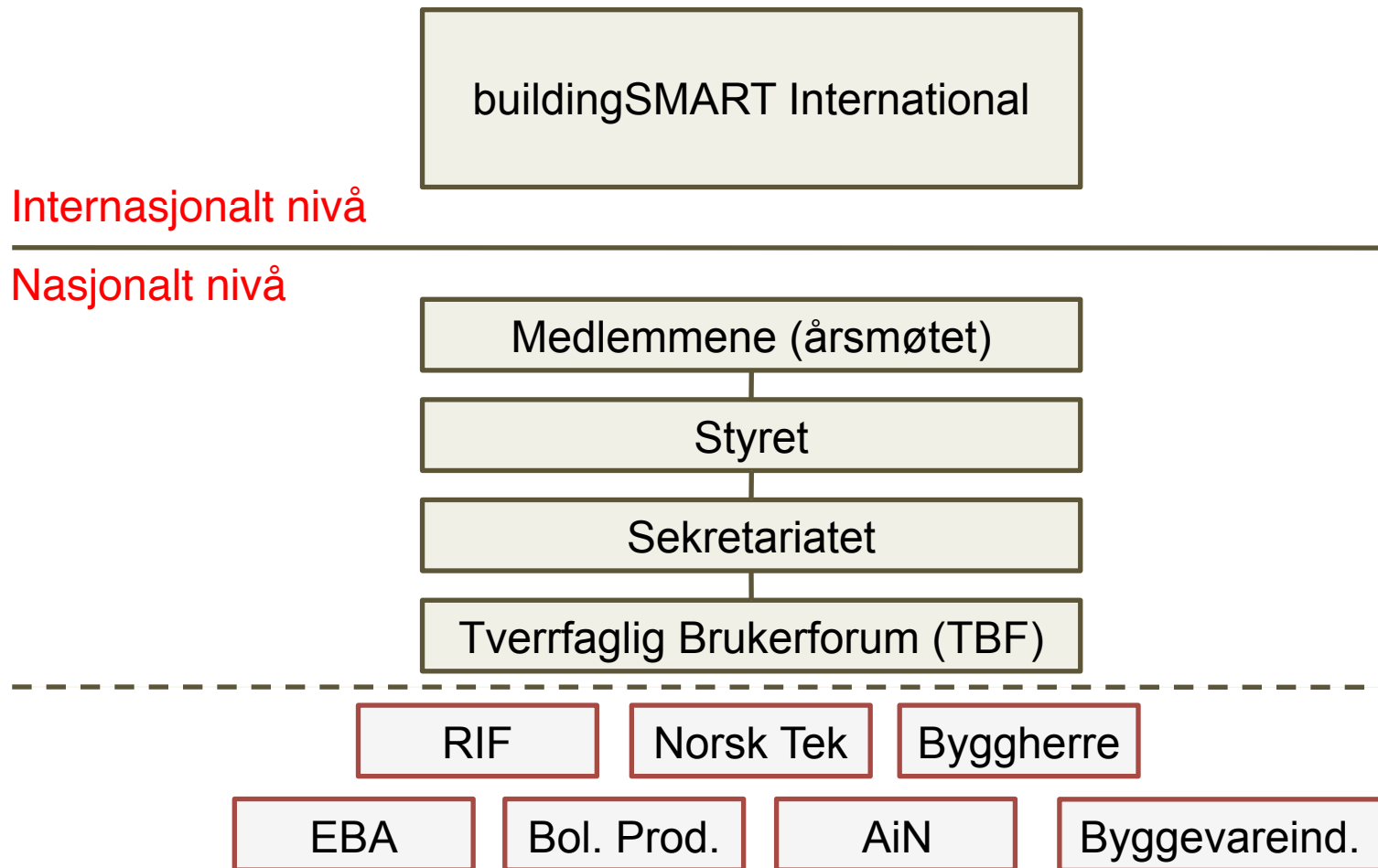
HVORDAN SKAL BYGGENÆRINGEN BLI BÆREKRAFTIG? – GARDERMOEN – 10. NOV. 2011

buildingSMART BRUKERE OG STANDARDER

KONKRETE buildingSMART MÅL FOR FREMTIDEN

HVORDAN SKAL BYGGENÆRINGEN BLI BÆREKRAFTIG? – GARDERMOEN – 10. NOV. 2011

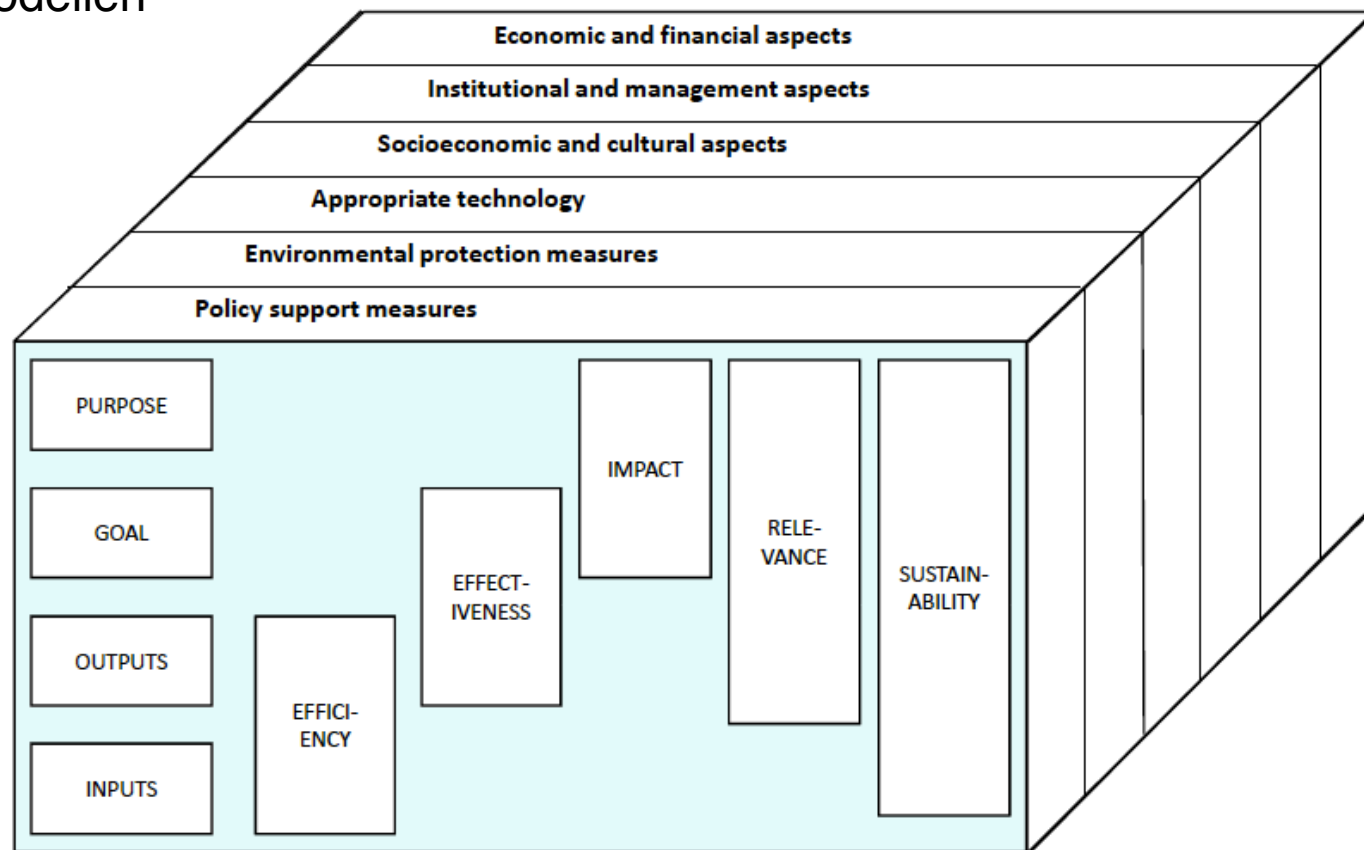

KONKRETE buildingSMART MÅL FOR FREMTIDEN

HVORDAN SKAL BYGGENÆRINGEN BLI BÆREKRAFTIG? – GARDERMOEN – 10. NOV. 2011

OECD PROSJEKT ANALYSE MODELL

Evalueringsmodellen

Perspektiver	Effekter	buildingSMART Teknologier/prosesser	Tiltak (hvor det er hindringer for bruk)
Økonomisk/ finansieringsmessig aspekter	Spar ressurser/penger i bygging og drift.	Objektbasert LCC 5D (kalkyle fra BIM) Investeringsanalyse fra BIM Geometrisk koordinering Energianalyse	Utvikle LCC Mangler buildingSMART Dataordbok (IFD)
Organisatoriske og ledelsesmessige aspekter	Velg riktig teknologi og prosesser for å oppnå definerte mål for økt bærekraft. Legg til rette for optimal gevinst realisering.	PL bruk av BIM som utvikling- og beslutningsstøtte. Strategisk forankring av BIM i prosjekt. Fordel planleggingsressurser i prosjekt for å optimalisere total effekt.	Mangler org. som tar vare på og koordinerer datamodeller fra alle fag. Ulike fag kommuniserer ikke (f.eks. Bygg og VA), openINFRA
Sosialøkonomiske og kulturelle aspekter	Positiv sosioøkonomisk samfunns effekt. Universell utforming	Visualisering GIS infrastruktur analyse UU-modellsjekk Simulering Støyanalyse ml. fag	
Riktig bruk av riktig teknologi i prosjekt.	Korrekt anvendelse av buildingSMART teknologi og prosess.	åpenBIM tekn. og prosess	Utvikle rammeverk som sikre gevinst ved implementering av åpenBIM i prosjekt.
Miljøvern	Analysere gjensidig påkjenning. Reduser negativ evt. skap positiv naturpåkjenninger. Dokumenter miljø påkjenning.	Analyse av infrastrukturens påvirkning av miljø. (positiv påvirkning f.eks. pluss-hus) BREEAM sertifiseringsmodellsjekker Energianalyse Simulering	
Interessenter (myndighetskrav)	Reduser byråkrati og dermed tid og kostnad til saksbehandling. Effektiviser dokumentasjon/verifikasjon ift. myndighetskrav (krav har tendens til å øke kostnader (PBL, TEK, AML, HMS etc.))	Visualisering GIS infrastruktur analyse Støyanalyse e-Byggsøk Regelsjekk for uavhengig kontroll Bygging iht. modell reduserer tid/kostnad til dokumentasjon. (Bjørvika tunnel).	Lov for offentlige anskaffelser og Entreprise form hindrer i dag BIM brukes som produksjonsgrunnlag (entreprenør kontraheres seint i prosjektering).

KONKRETE buildingSMART MÅL FOR FREMTIDEN

HVORDAN SKAL BYGGENÆRINGEN BLI BÆREKRAFTIG? – GARDERMOEN – 10. NOV. 2011

OECD PROSJEKT ANALYSE MODELL

Perspektiver	Effekter	buildingSMART Teknologier/ prosesser	Tiltak (hvor det er hindringer for bruk) Teknologi/market/ myndigheter
Økonomisk/ finansieringsmessig aspekter	<ul style="list-style-type: none"> • Spar ressurser/ penger i bygging og i drift.	<ul style="list-style-type: none"> • Objektbasert LCC • 5D (kalkyle fra BIM) • Investeringsanalyse fra BIM • Geometrisk koordinering • Energianalyse	<ul style="list-style-type: none"> • Utvikle LCC • Mangler buildingSMART Dataordbok (IFD)

KONKRETE buildingSMART MÅL FOR FREMTIDEN

HVORDAN SKAL BYGGENÆRINGEN BLI BÆREKRAFTIG? – GARDERMOEN – 10. NOV. 2011

OECD PROSJEKT ANALYSE MODELL

Perspektiver	Effekter	buildingSMART Teknologier/ prosesser	Tiltak (hvor det er hindringer for bruk) Teknologi/marked/ myndigheter
Organisatoriske og ledelsesmessige aspekter	<ul style="list-style-type: none"> • Velg riktig teknologi og prosesser for å oppnå definerte mål for økt bærekraft. • Legg til rette for optimal gevinst realisering.	<ul style="list-style-type: none"> • PL bruk av BIM som utvikling- og beslutningsstøtte. • Strategisk forankring av BIM i prosjekt. • Fordel planleggingsressurser i prosjekt for å optimalisere total effekt.	<ul style="list-style-type: none"> • Mangler org. som tar vare på og koordinerer datamodeller fra alle fag. • Ulike fag kommuniserer ikke (f.eks. Bygg og VA), openINFRA

KONKRETE buildingSMART MÅL FOR FREMTIDEN

HVORDAN SKAL BYGGENÆRINGEN BLI BÆREKRAFTIG? – GARDERMOEN – 10. NOV. 2011

OECD PROSJEKT ANALYSE MODELL

Perspektiver	Effekter	buildingSMART Teknologier/ prosesser	Tiltak (hvor det er hindringer for bruk) Teknologi/market/ myndigheter
Sosialøkonomiske og kulturelle aspekter	<ul style="list-style-type: none"> • Positiv samfunns effekt. • Universell utforming	<ul style="list-style-type: none"> • Visualisering • GIS infrastruktur analyse • UU-modellsjekk • Simulering • Støyanalyse ml. fag	

KONKRETE buildingSMART MÅL FOR FREMTIDEN

HVORDAN SKAL BYGGENÆRINGEN BLI BÆREKRAFTIG? – GARDERMOEN – 10. NOV. 2011

OECD PROSJEKT ANALYSE MODELL

Perspektiver	Effekter	buildingSMART Teknologier/ prosesser	Tiltak (hvor det er hindringer for bruk) Teknologi/marked/ myndigheter
Riktig bruk av riktig teknologi i prosjekt.	<ul style="list-style-type: none"> Korrekt anvendelse av buildingSMART teknologi og prosess.	<ul style="list-style-type: none"> åpenBIM tekn. og prosess	<ul style="list-style-type: none"> Utvikle rammeverk som sikre gevinst ved implementering av åpenBIM i prosjekt.

KONKRETE buildingSMART MÅL FOR FREMTIDEN

HVORDAN SKAL BYGGENÆRINGEN BLI BÆREKRAFTIG? – GARDERMOEN – 10. NOV. 2011

OECD PROSJEKT ANALYSE MODELL

Perspektiver	Effekter	buildingSMART Teknologier/ prosesser	Tiltak (hvor det er hindringer for bruk) Teknologi/marked/ myndigheter
Miljøvern	<ul style="list-style-type: none"> • Analysere gjensidig påkjenning. • Reduser negativ evt. skap positiv naturpåkjenninger. • Dokumenter påkjenning.	<ul style="list-style-type: none"> • Analyse av infrastrukturens påvirkning av miljø. • BREEAM sertifiseringsmodellsjekker • Energianalyse • Simulering	

KONKRETE buildingSMART MÅL FOR FREMTIDEN

HVORDAN SKAL BYGGENÆRINGEN BLI BÆREKRAFTIG? – GARDERMOEN – 10. NOV. 2011

OECD PROSJEKT ANALYSE MODELL

Perspektiver	Effekter	buildingSMART Teknologier/ prosesser	Tiltak (hvor det er hindringer for bruk) Teknologi/marked/ myndigheter
Interessenter (myndighetskrav)	<ul style="list-style-type: none"> • Reduser byråkrati og dermed tid og kostnad til saksbehandling. • Effektiviser dokumentasjon/verifikasjon ift. myndighetskrav (krav har tendens til å øke kostnader (PBL, TEK, AML, HMS etc.))	<ul style="list-style-type: none"> • Visualisering • GIS infrastruktur analyse • Støyanalyse • e-Byggesøk • Regelsjekk for uavhengig kontroll. • Bygging iht. modell reduserer tid/kostnad til dokumentasjon.	<ul style="list-style-type: none"> • Lov for offentlige anskaffelser og entrepriser hindrer i dag BIM brukes som produksjonsgrunnlag (entreprenør kontraheres for eksempel seint i prosjektering).

KONKRETE buildingSMART MÅL FOR FREMTIDEN

HVORDAN SKAL BYGGENÆRINGEN BLI BÆREKRAFTIG? – GARDERMOEN – 10. NOV. 2011

EFFEKTER

- Spar ressurser/penger i bygging og drift.
- Velg riktig teknologi og prosesser for å oppnå definerte mål for økt bærekraft.
- Legg prosjektene til rette for optimal gevinst realisering med åpenBIM.
- Bruk åpenBIM til å sikre universell utforming
- Analysere og dokumentere byggs miljø påkjenning.
- Reduser byråkrati og dermed tid og kostnad til saksbehandling (krav har tendens til å øke kostnader (PBL, TEK, AML, HMS etc.)). Blant annet ved å effektivisere dokumentasjon/verifikasjon ift. myndighetskrav

KONKRETE buildingSMART MÅL FOR FREMTIDEN

HVORDAN SKAL BYGGENÆRINGEN BLI BÆREKRAFTIG? – GARDERMOEN – 10. NOV. 2011

buildingSMART TEKNOLOGIER OG PROSESSER

- Bruk av åpenBIM som utvikling- og beslutningsstøtte i prosjekt.
- Strategisk forankring av åpenBIM i prosjekt.
- Fordel planleggingsressurser i prosjekt for å optimalisere total effekt.
- Legg til rette for optimal gevinst realisering (f.eks. entreprisemodeller).

KONKRETE buildingSMART MÅL FOR FREMTIDEN

HVORDAN SKAL BYGGENÆRINGEN BLI BÆREKRAFTIG? – GARDERMOEN – 10. NOV. 2011

buildingSMART TEKNOLOGIER OG PROSESSER

- 5D (kalkyle fra BIM)
- Investeringsanalyse fra BIM
- Geometrisk koordinering (visualisering/kollisjonskontroll/4D)
- Energianalyse
- Universell Utforming modellsjekk
- Simuleringer (rømning, statikk, akustikk, lys, ventilasjon/varme...)
- Støyanalyse mellom flere fag
- Objekt basert livsløpskostnad (LCC)
- BREEAM sertifiseringsmodellsjekker
- GIS infrastruktur analyse
- e-Byggesøk

KONKRETE buildingSMART MÅL FOR FREMTIDEN

HVORDAN SKAL BYGGENÆRINGEN BLI BÆREKRAFTIG? – GARDERMOEN – 10. NOV. 2011

TILTAK (HVOR DET ER HINDRINGER FOR BRUK)

- Fortsette utvikling av rammeverk som sikre gevinst ved implementering av åpenBIM i prosjekt – buildingSMART standardene.
- Utvikle objekt basert LCC analyse verktøy (åpenBIM erfaringsdatabaser)
- Ferdigstille og implementere buildingSMART Dataordbok (IFD)
- Sikre at ”organisasjoner” tar vare på og koordinerer datamodeller fra alle fag.
Sikre at ulike fag kommuniserer via modeller på åpne formater (f.eks. Bygg og VA) - openINFRA
- Sikre at lov om offentlige anskaffelser og entreprisereformer ikke hindrer at BIM brukes som produksjonsgrunnlag.

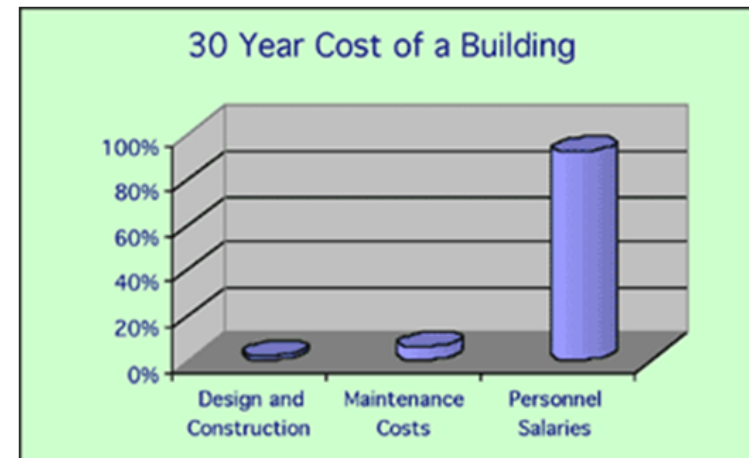
KONKRETE buildingSMART MÅL FOR FREMTIDEN

HVORDAN SKAL BYGGENÆRINGEN BLI BÆREKRAFTIG? – GARDERMOEN – 10. NOV. 2011

LIVSLØPS PERSPEKTIV

Driftskostnader inkl. lønninger er største kostnad = hovedfokus i alle beslutninger under planlegging og bygging.

- Byggekostnader 2-4%
- Drift og vedlikehold 6-8%
- Personalkostnader 88-92%.

Viewed over a 30 year period, initial building costs account for approximately just 2% of the total, while operations and maintenance costs equal 6%, and personnel costs equal 92%.

Graphic: Sieglinde Fuller

Source: [Sustainable Building Technical Manual](#) / Joseph J. Romm, *Lean and Clean Management*, 1994.

KONKRETE buildingSMART MÅL FOR FREMTIDEN

HVORDAN SKAL BYGGENÆRINGEN BLI BÆREKRAFTIG? – GARDERMOEN – 10. NOV. 2011

OPPSUMMERING

- Næringen og prosjektene skal fokusere på effekter.
- Bruke og utvikle buildingSMART teknologi og prosess målrettet for å oppnå effekter.
- Formidle teknologi og prosess slik at implementering blir effektiv.
- Næringen skal redusere identifiserte hindringer for gevinstrealisering, entreprisereformer

KONKRETE buildingSMART MÅL FOR FREMTIDEN

HVORDAN SKAL BYGGENÆRINGEN BLI BÆREKRAFTIG? – GARDERMOEN – 10. NOV. 2011

BESØK OSS OG SE [FILMEN PÅ
www.buildingsmart.no](http://www.buildingsmart.no)

TAKK FOR
OPPMERKSOMHETEN

BÆREKRAFTIG BYGD MILJØ

